

Erfgoedbundel

van

Ussel

het Zeigat

door

Van Lays August

Het Zeigat.

Wanneer we over het Zeigat spreken, dan bedoelen we hiermede géén wijk of straat van Ussel, maar een bosgebied dat op een hoogte gelegen is en opklimt tot 25 a 26 meter boven de zeespiegel. Dat gebied wordt gedeeld door Ussel én Somergem en bestaat in feite uit een driedreventkruispunt met een zestal woningen en een bosrijke omgeving waar het aangenaam wandelen is. De naam Zeigat verwijst letterlijk naar de grote hoeveelheid keistenen die daar duizenden jaren terug door de zee werden aangespoeld en die telkenjare door de ploegscharen met de aarde worden omgekeerd. Het bosgebied zelf behoorde tot de grote bossengordel die Ussel vroeger in het noordoosten omringde, beginnende met het Drongengoed en vervolgens doorliep over de Hunseloobossen, daarna het Zeigatgebied inpalmden en verder de richting Oostwinkel koos naar het Leen in Eeklo.

Op deze kaart zien we dat het Zeigat omringd wordt door 4 gemeenten: Ussel, Zomergem, Ronsele en Oostwinkel. Duidelijk is ook dat de Eeklose weg die aangelegd werd in de 19^e eeuw, het vroegere bossenbestand tussen het Drongengoed en het Zeigat openbrak; en sindsdien is dit bestand langs om meer gehalveerd.

Het Zeigat zelf wordt doorkruist door een aantal wegen en dreven, waartoe als de voornaamste behoren de Zeigatstraat die doorloopt naar de Bauwerwaen (straat), en de Ronselestraat die komend van Ronsele door Diepenbeek naar het Kruise komt door de Kruisdreef. Van aan het Kruise kan men via de Oostwinkeldreef het dorp van Oostwinkel bereiken. Op het hoogste plateau van het bosgebied is er een dreef die fel dalend voor de verbinding zorgt tussen de Zeigatstraat en de weg naar Diepenbeek, dat is ook de grens tussen Ussel en Zomergem. Nog een andere dreef verbindt het Zeigat met de Rijversstraat maar die dreef werd door een boseigenaar afgesloten. Op het plateau zelf loopt de weg die voor de verbinding zorgt tussen Ussel en Zomergem, en die wordt door de twee gemeenten over de volle lengte gedeeld. Het is dus een grensweg die door Zomergem de Bauwerwaen (straat) wordt genoemd en door Ussel de Zeigatstraat. In het Zeigat zelf staan er drie woningen die behoren tot Zomergem en drie tot Ussel, maar een kilometer verder staat er nog één hoevehuis op het grondgebied van Ussel en vandaar liep er ooit een voetweg naar Usselkerk. We weten dat er in 1731 een opmeting van Ussel werd gedaan door landmeter Jacques Steyaert en die man vertrok van aan "de sulle" van de kerkdeur van Ussel, om geholpen door een "keetensleepere" de afstanden tot de uiterste grenzen op te meten. Hij vernoemde daarbij niet de Zeigatstraat, maar volgde "Van Daemels kerckwegh" tot aan de Beierwaene waar toen nog drie huizen stonden die tot Ussel behoorden. Hij schreef:

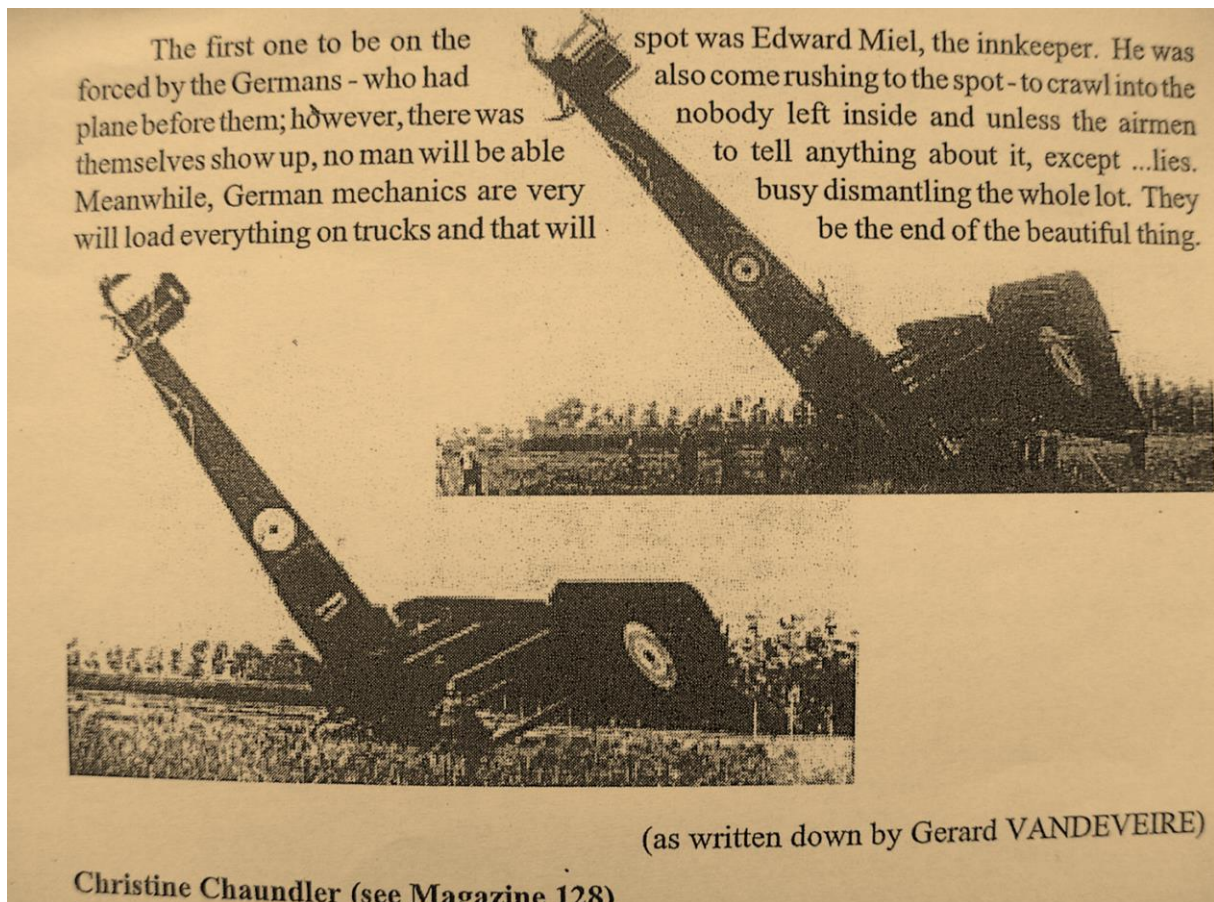
" Ten vijften ghemeten oostwaerts op vande voors.(eyde) kercke naer den wyck genaemt beyerwaene langs den weghel ofte wegh genaemt pamels kerckwegh tot op de veltstraete en erover vervolght passerende de hofstede bewoont by jan verheye de welce es bevonden te disteren vande sulle der voors. kercke tot vier hondert 20 teg roeden vier voeten en voorts gemeten naer de dry huysen en hofsteden geleghen aen elckander op 'tvoorn.(oemde) beyerwaene het een es bewoont by adriaen de greve, het tweede liggende vlaque lest bewoont ghewest by..... ende het derde by anthone de cock waeraf het gonne van dito cock es bevonden te disteren langst den voorn. wegh vande sulle der voors. kercke tot op 8 hondert 18n roen twee voeten"

Hoewel het Zeigat-gebied nu dus behoort tot de gemeenten Knesselare-Ursel én Zomergem, is het toch zo dat Ursel van oudsher het meest aanspraak maakte op het Zeigat en de bosrijke omgeving aldaar. De bevolking van Ursel vertoefde veel en graag in de bossen rondom, en waren er slechts weinig woningen en dus weinig mensen die er woonden, toch werden er twee herbergen uitgebaat; tenminste toch tot kort na de 2de Wereldoorlog. De ene herberg noemde "Het Hoog Drijkel" en stond als eerste langs de rechterkant van de weg met de korte klim naar boven in het bos. Die woning was voor de eerste oorlog gebouwd door Jan De Mol, maar in de oorlog van 1914-18 werd die herberg uitgebaat door Edward Miel, we weten dit dank zij een oorlogsverslag van Gerard Vanderveire die toen als secretaris op het gemeentehuis te Ursel werkzaam was. Hij schreef:

"Vorigen nacht is hier een Fransch vliegmachien neergeschoten op 't Hoog prijkel. Ik zeg wel "neergeschoten", maar of het woord goed gekozen is, durf ik niet houden staan, want daar is eigenlijk niemand hier ter plaatse die nauwkeurig weet hoe het gebeurd is. Dat het tuig tijdens een gevecht averij leed of gebrek kreeg aan naphite, duldt nochtans geen twijfel, dat het moest dalen en al zwenken nog een top van een perelaar afscheerde, is zeer zeker. Doch de rest? Blijft geheim. De eerste mis was nog niet aan, toen ik het hoorde zeggen; zulke nieuwsjes loopen voort als vuur en 't is klaar dat ik naar den noen eens ging kijken.

Ik kwam daar waarlijk de eerste niet. Boven op den heuvel, aan het Hoog Drijkel, in de dreef, in de bosschen daarrond en langs deze zijde van de weide waarop het vliegmachien lag - of beter gezegd: stond - krioelde het van menschen die van alle kanten waren afgezakt om hun curiositeit te voldoen. 'n Extra kansje inderdaad waarvan ons buitenvolk ruim gebruik wist te maken. Elkeen bleef lanterfant, bleef kijken en praten, onvermoeid kijken en praten over dat groot wonder ding met zijn vier schroeven, zijn reusachtige vleugels en zijn reusachtigen buik en staart, dat in zijn logge zwaarte als 'n gedrocht daar stond, schuinweg, kop omlaag, staart in de lucht, net als geplant in den grond. Op 'n paar honderd meter afstand en vlak voor de herberg van Hoog Drijkel lag het vreende (sic) kateil en de onderste schroeven staken tot aan de assen in de aarde, 't moet vreeselijk gebotst hebben en die daarin gezeten hebben, zullen er toch ook niet zonder bluts of buil van afgekomen zijn. Wie zal het achterhalen wat van de vliegeniers geworden is? Niemand die ze gehoord heeft of gezien.

De eerste die er bij kwam, was Edward Miel, de baas uit de herberg. Deze werd door de toegesnelde Duitsers gedwongen voor hen in het machien te kruipen; toen was het echter reeds ledig en als de vliegers zelf niet voor den dag komen, zal zeker geen mensch hierover meer vertellen tenzij..... leugens. Intusschen zijn Duitse technici ferm bezig met het boeltje uiteen te pakken. Ze zullen alles op auto-wagens laden en 't zal uit zijn met het mooie tuig."

Maar Gerard Vandevreire had het verkeerd voor, zijn verslag belandde tenslotte via mij bij Leo Bral die sterk met vliegerij en oorlogsgebeurtenissen begaan is. Zo komt het dat het verslag ook bij Engelse oudstrijdersverenigingen terecht kwam en nu weten we wie de bemanningsleden waren en hoe ze in het Zeigat terecht kwamen, het was een Brits toestel. "En de nacht van 25 augustus 1917, stegen zeven Handley Page 0/100 bommenwerpers op van het vliegveld te Poudekerque in Frankrijk voor een aanval op het vliegveld van St. Denijs bij Gent. Het toestel HP 0/100 No 3137 was bemand door H.H. Booth, G.A. Panning en L.M. Heatman en werd gedwongen tot een noodlanding in het Zeigat te Ursel. L.M. Heatman vond tengevolge van deze operatie de dood en werd begraven op het oorlogskerkhof van Langemark."

Edward Miel hield toen reeds Het Hoog Drijkel open, maar waarop de benaming Drijkel slaat is me niet duidelijk. Miel had twee dochters en plaatste ook nog een orgel in zijn zaak. Het was zowat vanzelfsprekend dat die aanpak de mensen aansprak en veel jonge koppeltjes zochten de bossen van het Zeigat op om na de liefdevolle inspanningen de dorst te lessen én een dansje te doen. Maar ook de ouderen die aan het krulbolspel wilden meedoen kwamen hier terecht. Juist voor de 2de wereldoorlog werd Gustje Raepe de nieuwe uitbater, hij was gehuwd met Juliene Gillis en zij hebben die herberg opengehouden tot in de jaren zeventig van de 20de eeuw, daarna is die oude zaak afgebroken.

We zien hier Juliene Gillis met een paar vriendinnen, gezeten voor de herberg bij de bolbaan en genietend van een lekkere pint Krügerbier. Daar was het Hoog Drijkel, een stopplaats voor wandelaars en fietsers, gelegen langs de bosrand en rustgevend voor jong en oud.

Maar er was in het Zeigat nog een herberg die diende als rustplaats.

Wanneer de andere herberg gebouwd werd is me niet bekend, maar die droeg de welluidende naam "Huize Guido Gezelle" en was midden in het bos gelegen dat voorbij het kruispunt der dreven op Zomergems grondgebied werd aangeplant. Die herberg werd lange tijd uitgebaat door een echtpaar dat van Gent afkomstig was, de man noemde Victor Mertens en was ook nog loodgieter. Het huis zelf was heel speciaal van architectuur, aan de voorgevel én de zijkant was er een overdekte houten gaanderij met een ballustrade.

Die gaanderij liep aan de zijkant uit op een houten terras en daar was ook de ingang tot de herberg zelf, maar het terras liep in feite door tot binnenin en nam zowat de helft van de vloer in de gelagzaal in beslag. De toeg stond achteraan in de rechtse hoek en daar stond ook nog een "Russische biljarttafel", - zo werd die genoemd - het was er ene met gaten en tappen.

Suiten kon men bollen en boogschieten op de staande wip, en er was ook een "wiebelpaard" dat vooral de kinderen aantrok.

De combinatie van bossen waar men wandelen en vrijen kon, met bovendien de herbergen waar men de dorst kon lessen en aan bolspel en boogschieten kon meedoen, het Zeigat werd een romantisch oord waar niet alleen Urselse mensen graag gingen verpozen maar ook veel mensen van de omliggende gemeenten s' zondags op bezoek gingen.

Ook stadsvolk en andere vreemdelingen vonden er de weg naar en kwamen er zelfs wonen, we vernoemden reeds Victor Mertens en zijn vrouw Rachel, maar er woonde tussen beide wereldoorlogen ook een vreemdeling in het bos vooraan links, dus in feite ook op Zomergems grondgebied. Die man noemde William Macford Rousseau, hij was gehuwd maar benevens een echtgenote en kinderen bleek hij ook nog een Engelse "nurse" in dienst te hebben die echter overleed in 1926. Het was een man die nog als circusartiest zijn brood had verdiend, maar hier hield hij zich bezig met schilderen, houtsnijden én rentenieren. Het was die jaren nog de gewoonte dat er met Urselkermis een kunsttentoonstelling gehouden werd in de villa van Snaauwaert's in de Rozestraat. Op één van die tentoonstellingen had William Macford in 1938 schilderijen over de bosbrand in de Brugstraatse Hunseloobossen geschilderd die blijkbaar niet in de smaak vielen van de overheden; waren ze te belastend..., te agressief of te beledigend...? De werken van Macford werden reeds voor de opening als niet toegankelijk voor de tentoonstelling verklaard en op politiebevel weggenomen; en kort daarna heeft zwerver Macford Ursel verlaten.

Maar wat aan deze historie eigenaardig overkomt én waarom ik dit vertel is het feit dat die Engelse "nurse" te Ussel begraven werd - op het kerkhof dat toen nog rond de kerk gelegen was - en niet op het kerkhof van Zomergem. Volgens vroegere zeer geloofwaardige overleveringen greep haar lijkdienst plaats in het portaal van onze Sint Medarduskerk, dit waarschijnlijk wegens de roddels die over haar en Macford de ronde deden. Maar met dit gebeuren lijkt het er dus op dat de gemeente Zomergem zich weinig bekommerde om hetgeen zich op haar grondgebied in het Zeigat afspeelde, en om deze veronderstelling te staven laat ik op de volgende bladzijde een affiche verschijnen.

Deze werd gedrukt in het jaar 1934 voert ons terug naar een tijdperk dat voor de ouderen onder ons toch nog altijd een zekere emotionele waarde heeft behouden. Het is ook de moeite waard om de tekst ervan aandachtig te lezen, want die geeft ons een aantal merkwaardige bijzonderheden en niet alleen over het toen welbekende "Veldfeest" zelf.

Het eerste dat opvalt aan deze affiche is het feit dat er sprake is van Ussel - dus alsof het feest zou doorgaan op het grondgebied van onze gemeente - hetgeen een verkeerde voorstelling is. Het is immers zo dat "Huize Guido Gezelle" waar het feest plaats greep, gelegen was op het grondgebied van Zomergem, maar zoals in het geval van de begrafenis van de Engelse "nurse" is het ook nu Ussel dat vermeld wordt als de plaats van handeling.

Hielden de inrichters vernoemd als V.O.S. - Vlaamse Oud Strijders - géén rekening met het feit dat ze op Zomergems grondgebied opereerden of was er toch een afspraak met die gemeente? Het is in elk geval zo dat "de Veldfeeste" in die tijd - 1934 - een massa volk lokte - de affiche laat het ons weten - de attracties en vermakelijkheden, het volksbal en de romantische wandelingen, er werd zelfs gezorgd voor een autobusdienst vanuit Usseldorp. Zeker is dat er reeds het jaar voordien een dergelijk feest werd ingericht, en de volgende jaren waren het dezelfde oudstrijders die het Zeigat én Huize Guido Gezelle inpalmden.

Want het was een feest dat een massa volk aantrok en dus zorgde voor financiële inkomsten voor de leden van de V.O.S. van Ussel, ondermeer ook voor brouwer Urbain De Keyser die vanzelfsprekend het Krügerbier mocht leveren voor de vele dorstige kelen die op het hooggelegen plateau rondfloerden!

Ursel - Zondag 22 Juli 1934

te 1 uur namiddag, wordt opnieuw in het schilderachtige
Keigat, " Huize Guido Gezelle "

HET

PRACHTIG VELDFEEST

geopend, dat elk jaar door het verbond V. O. S. wordt ingericht tot
steun van zijne werken voor volksontwikkeling en -voorlichting.

Allerlei feestnummers en vermakelijkheden staan op het programma :

Handboogschieting

Ring- en Doozenwerpen

Wonderbare Vischvangst

Paardjesmolen voor kinderen

Zoo mogelijk, het treintje van Maldegem

PRACHTIG VOLKSBAL IN OPEN LUCHT

Zanguitvoeringen door de
" Lustige Melomannen van Eekloo ..

Muziekconcerten door de
" Harmonie Hou en Trou .. van Maldegem

Bierhallen

IJsroom

Suikergoed

Pasteibakkerij

Rookartikelen

Inkomgeld : 1 Fr.

Sluitingsuur : 9 uur stipt.

Bewaarplaats met waarborg voor fietsen : 1 Fr.

Een autobusdienst wordt ingericht tusschen het Dorp en het terrein.

Het succes van het vorig jaar wordt stellig overtroffen. Want iedereen wil genieten
van de heerlijke wandelingen der omgeving.

Van een aangenaam en deftig verzet ! Zijn steun verleen en aan allerlei opvoedend werk !

drukk. Jullaan Verstraete, Ursel

We lezen hier dat er zelfs een autobusdienst werd ingericht die de dorpelingen tot het Keigat vervoerde en terug thuis bracht, een goede organisatie van de V. O. S.!

Het kan nu lachwekkend overkomen bij de jongeren die de vertoonde affiche lezen, maar het sluitingsuur was wel degelijk om 9 uur 's avonds. Er golden toen strengere voorwaarden om een dergelijk feest - en nog wel midden in een bosgebied - toe te staan tot de late uren.

Natuurlijk mogen we niet veralgemenen, op een gewone zomerse kermis kon men veel later de herbergen bezoeken én op straat flaneren, maar ginds omhoog... daar keek de gemeentelijke én de kerkelijke overheid met argusogen toe, het moest deftig blijven! Men kon het niet hebben dat er achteraf schande gesproken zou worden over de inrichters.

Zelf weet ik nog van een bezoek met mijn vader aan de Veldfeeste van 1937, er werd aan hoogschieten gedaan op de staande wip, er werd gebold, er waren meerdere attracties, maar wat me nog altijd is bijgebleven was een rond verhoogd podium waarop een "schamateur" met een hoge zwarte hoed en een toverstok een konijn tevoorschijn toverde. Daarna liet een andere artiest twee bruine beren optreden en één ervan kon zelfs rijden op een kleine fiets, er was daar een massa volk. Hoeveel jaren de V.O.S. mannen het hebben vol gehouden met hun Veldfeest in het Zeigat is me niet bekend, maar ongetwijfeld was dit één van de betere amusementsfeesten uit het omliggende. Huize Guido Gezelle en het Hoog Drijkel werden erdoor bekend tot ver buiten Ussel.

Maar ik meen is het Veldfeest op het eind van de dertiger jaren tengevolge van de oorlogsdreiging aan zijn eind gekomen, en dit werd door veel Usselse mensen als een groot verlies ervaren. Na de 2e wereldoorlog werd er nog eens een poging gedaan door voetbalklub Sparta Ussel om het Veldfeest nieuw leven in te blazen, maar het is bij één of twee pogingen gebleven. De aantrekkingskracht van voorheen bleek niet meer zo op de mensen in te werken, men was al het één en ander gewoon geworden waar het op feesten en dergelijke gebeurtenissen aankwam.

Sinds de jaren zeventig toen de heer Mertens en zijn echtgenote overleden, is het domein in het bos ontoegankelijk geworden. Huize Guido Gezelle werd gerestaureerd en is nu privé bezit geworden van een geboren Usselnaar namelijk van Marc Plaeps. Het moet gezegd, hij verzorgd het bosdomein heel goed en is wellicht heel trots dat hij als Usselnaar eigenaar geworden is van het vroeger zo romantische en gezellige hof Huize Guido Gezelle.

Het half verborgene uitzicht van de vroegere herberg is echter verdwenen, maar zoals het nu van op afstand te bekijken valt is het een prachtig domein geworden.

Hierbij de hoofdweg of Zeigatstraat die zich naar beneden kronkelt richting de Veldkruisstraat en Urseldorp, naar rechts ziet men het begin van de dreef die aansluit op de Kruisdreef naar Diepenbeek en Ronsele

Nu wordt het Zeigatbos doorsneden met een betonbaan, maar nog tot in de tweede helft van de 20de eeuw was de hoofdweg een gewone aardeweg. Tussen de herberg Het Hoog Drijkel en het kruispunt op de top lag er rechts van de weg en aansluitend met de gracht een kleine waterput, waar de bewoners water gingen putten om de was te doen en voor nog andere behoeften. Die waterbron werd echter langzamerhand minder gebruikt door het feit dat de moderne tijd ook voor betere watervoorzieningen zorgde, bijgevolg verdween die bron geleidelijk aan. Maar daardoor kan men zien dat ook hier in het Zeigat - en zoals op de hoogvlakte van het Drongengoed - de natuur voor "kwelmen" of bronnen zorgde waardoor er behoorlijk wat water naar beneden vloede in de vorm van een paar onderweg aanzwellende stroompjes. We hebben in de eerste plaats de Dambeek die door het Konijntje naar Berken haar weg zoekt, en waarvan het water via De Stroom en de Leensvoorbeek tenslotte in het kanaal Brugge - Gent terecht komt. Maar er is nog een andere waterloop die oostwaarts door het bos en de weiden aan de Sint Jansstraat te Oostwinkel uitkomt en zo verder voorbij de Molenstraat tussen Oostwinkel en Ronsele onder de weg doorloopt en in het Schipdonkkanaal uitmondt.

Waren er in de eerste helft van de 20de eeuw slechts vijf woningen gebouwd in het Zeigat, er kwam in de tweede helft een zesde woning bij op het grondgebied van Ursel. Het was een schatrijke zakenman, de heer Robert Lallemand - afkomstig uit het Gentse - die er op een groot domein een landhuis neerzette met strooien dak en ondergrondse garages voor zijn talrijke "oldtimers", die dagelijks warm gereden werden door twee chauffeurs, kwestie van ze niet te laten verkommen! Maar de heer Lallemand benutte tevens de ondergrondse watervoorraad om op en in de nabijheid van zijn landhuis een drietal vijvers aan te leggen, en die waren niet alleen als opsmuk bedoeld maar boden ook nog het bijkomend nut te kunnen dienen als bluswater in geval van een eventuele bos- of woningbrand. Ook een aantal dreven liet hij met steenslag verhard en zorgde er aldus voor dat het vroegere zo modderige en moeilijk toegankelijke bosgebied beter berijdbaar werd, en vlug bereikbaar op eender welke plaats voor de helpende hand van de brandweer in geval van nood. Het bosgebied werd zelfs zo goed toegankelijk dat er een aantal stropers waren - zelfs van Eeklo afkomstig - die met de auto tot midden in het bos kwamen om er konijnen of ander wild te schieten.

Op het hofdomein van de heer Sallemans kan men één van de aangelegde vijvers bemerken, die vijvers waren niet alleen als opsmuk van het hof bedoeld, maar het water ervan kon eventueel gebruikt worden bij brand of andere noodgevallen

Van oudsher was Achiel Van Deynse boswachter op het Zeigat, en toen hij overleed volgde zijn zoon Arnold hem op en kwam als vertrouwensman in dienst bij Robert Lallemand. De jachtpartijen met als deelnemers bekende politieke figuren en burgemeesters uit de buurtgemeenten, werden telkenjare een attractie waaraan ook de pachters en bewoners uit de Brugstraat en de Veldkruisstraat deelnamen als "wilddrijvers".

Men noemde dat een klopjacht omdat de drijvers gewapend met een stok en veel kabaal makend de konijnen en de fazanten uit het bos verdreven, zodat ze angstig opgejaagd weerloos voor de lopen van de jachtgeweren verschenen. Arnold Van Deynse had zijn handen vol om het geschoten wild in de "jeep" te deponeren, want hij kweekte tijdens het zomerseizoen honderden fazanten die op voorhand werden uitgezet in de bossen rondom. Maar zo rond het jaar 2007 overleed de heer Lallemand schielijk en het werd stil op het Zeigat, de klopjachtten waren voorbij en ook de chauffeurs die dagelijks met zijn Oldtimers de weg opreden verdwenen uit het bos- en straatbeeld.

Veel van de mannen die als wilddrijvers fungeerden zijn ondertussen ook overleden, maar sommigen kan men nu nog terug zien aan het "boerenparlement" bij het Kruis in de Veldkruisstraat. Daar is het voor ieder Urselnaar een welbekende rustplaats en een aantal jaren lang - in de jaren zeventig van vorige eeuw - richtte de Info-groep van Utsel er mini-Veldfeesten in op het hof van Irmaatje Scheirlynck. Er was eerst een fikse wandeling aan verbonden door de Zeigatbossen naar Oostwinkel toe en daarna kon men deelnemen aan allerlei volksspelen zoals zaklopen, touwtrekken, kaarten, enz... Achteraf werd er zelfs een speenmarken vakkundig gebraden en versneden door Robert D'Hooge en aangevuld met brood en het nodige gerstenat opgediend in de boomgaard van Irmaatje. Uiteraard was er ook nog Marcel De Smet die als speelman zijn best deed om de mensen te plezieren. Maar er is toch een jaar geweest dat het speenmarken achteraf voor de bekende buikklachten zorgde!

De Info plaatste er die tijd ook twee rustbanken aan de overkant van het Kruis en sindsdien genoot de omgeving op veel belangstelling. Bij goed weder vindt men er de vaste bezoekers van het "boerenparlement", daaronder zijn er nog enkele van de vroegere wilddrijvers, maar ook toevallige passanten zoals wandelaars en fietsers die van het bosrijke Zeigatgebied komen genieten. Het is trouwens niet zo ver wandelen van aan het Kruis tot aan het hoogste punt van het Zeigat.

Een kampvuur als apotheose van een prachtige namiddag dank zij Info-Ursel, een wazig beeld doordat het toen reeds avond werd.

Terloops gezegd, de mensen van Info-Ursel hebben jarenlang geijverd en gezorgd voor aangename wandeltochten, en in de wintermaanden was er dan gewoonlijk een dia-voorstelling in de oude parochiezaal in de Zepelstraat.

Wandelclubs hebben eveneens oog voor deze mooie omgeving en regelmatig ziet men er ganse groepen sportievelingen die hun beste beentjes uitproberen. We kunnen dus stellen dat het Kruijs en het "boerenparlement" een onmisbare schakel vormen voor wie het Zeigatgebied wil verkennen

Het kruis zelf werd er geplaatst in de 18^e eeuw door Jan De Grave ° 1700 te Aalter + 31 december 1786 te Ursel, hij was griffier van Ursel en een rijk en machtig man. In zijn testament vermeldde hij ondermeer: "het kruijs met het beeld van christus door mij gestelt op de straete van oostwijnckel velt, nu bosch"

hij wilde ook dat dit kruis door zijn kinderen en nakomelingen eeuwig zou onderhouden worden: "in goeden staet t'sy tot reparatie ofte restauratie"

De goede man noch zijn nakomelingen konden natuurlijk niet beletten dat vandalen het Christusbeeld reeds meermalen zwaar hebben beschadigd, maar telkens opnieuw werd het ook hersteld en er worden nog altijd bloemen neergelegd en kaarsen ontstoken.

Het kruis in de Veldkruisstraat

Van kleinsaf heb ik niet anders geweten dan dat er slechts twee huizen stonden aan het Kruis; het huizeken van Irmaatje Scheirlynck - dat tijdens de meidagen van 1940 werd ingericht en gebruikt door het Belgisch Leger als Rode-kruispost - en aan de overkant het boswachtershuis van Aimée De Muynck. Er floreerden daar in het Zeigatse bosgebied dus meerdere boswachters voor verschillende heren of boseigenaars. Ursel had eeuwenlang toch wel een patent op grote bosbestanden en hoewel de oppervlakte aan bos sinds de twee wereldoorlogen meer dan gehalveerd is, blijven we toch nog altijd gezegend met het mooie Drongengoed en het Zeigatgebied. Laat ons hopen dat hetgeen er nog overblijft van bosoppervlakte nog lang in ere wordt gehouden.

Hierbij volgens de Grote Ferraris Atlas van 1777 het grondgebied van Ussel met het bosbestand zoals de manschappen van De Ferraris het toen uittekenden.

Ter inlichting: doordat in de atlas Ussel voorgesteld wordt op verschillende bladzijden was ik genoodzaakt foto's te nemen en die samen te voegen als puzzelstukken, zo is de nauwkeurige weergave enigszins verloren gegaan, maar toch kan men heel goed de vergelijking maken met het bosbestand te Ussel dat weergegeven wordt op de eerste bladzijde. We zien dus duidelijk dat er veel bossen verdwenen zijn sinds het einde van de 18^e eeuw, vooral het Oostwinkelveld verloor veel van zijn pluimen.

Ondanks dit alles bevolken nog altijd een grote verscheidenheid van vogels en kleine wilde dieren het Zeigatgebied: bosuilen, valken, sperwers en buizerds, kraaien, bosduiven, eenden en zangvogels, de groene en de bonte specht, konijnen en fazanten, wezelachtigen, eekhoorns en zelfs herten lopen er in vrijheid rond. De zuidwestflank van dit bosgebied loopt sterk afdalend naar de vallei van de Oude Zale - nu de Brugs-Gentse vaart - en daardoor ontstaat er een opstijgende warmeluchtcirculatie die er soms voor zorgt dat er langs de éne kant zonneschijn kan zijn en langs de andere zijde regenbuien overdrijven.

Die warmelucht thermiek was er waarschijnlijk ook de oorzaak van dat op maandagavond 18 juni 2007 een grote groep - meer dan 90 - valse gieren neerstreek in de bossen van het Zeigat. Deze grote aaseters afkomstig uit de Spaanse Pyreneeën waren wellicht door honger gedreven meer dan 2000 km. van hun jachtgebied afgedwaald en bleven hier verpozen. Vadrijke vogelliefhebbers kwamen de dinsdag in allerhaast tot Ussel gereden en uitgerust met fototoestellen en telescopen beleefden ze in de Zeigatse bossen de dag van hun leven, ze konden deze prachtige vogels hier van nabij bewonderen en op foto vereeuwigen. Een prachtige gebeurtenis voor ons mooie bosgebied die nogal ophef maakte in de nieuwsberichten. Deze vaalbruine vogels van ongeveer 7,5 kg. zwaar en met een vleugelbreedte van 2,5 meter, kwamen hier boven het Zeigat wellicht in de ban van de warme luchthermiek die ook graag benut wordt door de buizerds die de bossen bevolken. Maar of die dieren werkelijk de hongerdood gestorven zijn zoals de media toen alarmeerden, daar is nooit enig bericht over verschenen. Wellicht zijn ze na hun omzvervingen terug in hun broedgebied neergestreken! Als herinnering een paar foto's die toen genomen werden in de Zeigatse bossen.

Van Darys August

Ussel

2010

© mch

DE GIEREN ZIJN GELAND

1 blz. 2-3 Vlaamse vogelliefhebbers bliezen gisteren verzamelen in het Oost-Vlaamse Ursel, waar een kolonie Spaanse gieren was neergestreken, na een tussenstop in Oudenaarde. De uitgehongerde aaseters vlogen meer dan tweeduizend kilometer, wanhopig op zoek naar voedsel sinds de schapenboeren in de Spaanse Pyreneeën geen kadavers meer mogen achterlaten op hun weiden. De vogelspotters in Ursel konden hun kreetjes van opwinding amper onderdrukken, maar beseften tegelijk dat de prachtige dieren wellicht een hongerdood wacht. Gisteravond trok de kolonie op speurtocht naar Zeeuws-Vlaanderen, maar vloog na een kale reis terug richting België. © vacas, blg

